

Uluslararası Öğrencilerin Yabancı Dil Öğreniminde Bilgi ve İletişim Teknolojilerini Kullanımlarına Yönelik Görüşlerinin Belirlenmesi

Ayşe ADIYAMAN*¹, Arif ADIYAMAN²

Öz

Bu çalışmada, uluslararası öğrencilerin yabancı dil öğreniminde bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanımlarına yönelik görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu araştırma nitel durum araştırması olup, çalışma grubunu, 2019-2020 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde bir üniversitenin Dil Eğitim-Öğretim Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde C1 kurunda Türkçe hazırlık okuyan 28 uluslararası öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri, kişisel bilgi formu ve standartlaştırılmış açık uçlu görüşme tekniği ile toplanmıştır. Veriler frekans, yüzde ve içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Uluslararası öğrencilerin kullandıkları bilgi ve iletişim teknolojileri farklılık göstermekle birlikte bunları genel olarak sıklıkla ve iyi düzeyde kullandıkları tespit edilmiştir. Bireysel görüşmelerden elde edilen veriler, bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanım amacı, faydaları ve sınırlılıkları olmak üzere üç tema altında toplanmıştır. Buna göre, bilgi ve iletişim teknolojilerini dört temel dil becerisinin geliştirilmesine yönelik farklı amaçlarla kullandıkları, bu teknolojilerin bilginin paylaşılmasını sağladığı, dil becerilerine yönelik görsel ve işitsel etkinliklerle eğlenerek öğrenmeyi mümkün kıldığı ancak aynı zamanda yanlış kullanımlarının zaman kaybına neden olabileceği ve hazır bilgilerin öğrenmelerini olumsuz yönde etkileyebileceğini ifade etmişlerdir. Bu noktada, öğrencilerin yabancı dil öğrenmeleri için BİT'i daha etkin ve verimli bir şekilde kullanmaları teşvik edilmelidir.

Anahtar Sözcükler

Hayat boyu öğrenme
Yabancı dil öğrenimi
Uluslararası öğrenciler
Bilgi ve iletişim teknolojileri

Makale Hakkında

Gönderim Tarihi

18 Mayıs 2020

Kabul Tarihi

12 Haziran 2020

Yayın Tarihi

22 Haziran 2020

Makale Türü

Araştırma Makalesi

The Determination of the International Students' Views on the use of Information and Communication Technologies in Foreign Language Learning

Abstract

In this study, it is aimed to determine the views of international students on the use of information and communication technologies in foreign language learning. This research is a qualitative case study, and the study group consists of 28 international students studying Turkish preparation in C1 course at the Language Education-Teaching Application and Research Centre of a university in the spring term of 2019-2020 academic year. The data of the research were collected from the personal information form and standardized open-ended interview technique. The data were analysed by frequency, percentage and content analysis method. Although the information and communication technologies used by international students differ, it was determined that they use them frequently and at a good level in general. The data obtained from individual interviews were gathered under three themes: the purpose, benefits and disadvantages of using information and communication technologies. Accordingly, they use information and communication technologies for different purposes in order to develop four basic language skills, and these technologies enable the sharing of information, make it possible to learn by having fun with visual and audio activities for language skills, however misuse can cause time loss and literal information may affect their learning negatively. In this context, students should be encouraged to use ICT more effectively and efficiently to learn foreign languages.

Keywords

Lifelong learning
Foreign language learning
International students
Information and communication technologies

Article Info

Received

May 18, 2020

Accepted

June 12, 2020

Published

June 22, 2020

Article Type

Research Paper

Atf/Cite: Adıyaman, A. & Adıyaman, A. (2020). Uluslararası Öğrencilerin Yabancı Dil Öğreniminde Bilgi ve İletişim Teknolojilerini Kullanımlarına Yönelik Görüşlerinin Belirlenmesi [The Determination of the International Students' Views on the use of Information and Communication Technologies in Foreign Language Learning]. *Bilgi ve İletişim Teknolojileri Dergisi/Journal of Information and Communication Technologies*, 2(1), 54-72.

*Sorumlu Yazar/Corresponding Author: ayse.adiyaman@windowslive.com

¹ Instr. Dr., Bartın University, School of Foreign Languages, Bartın/Turkey, ayse.adiyaman@windowslive.com, <https://orcid.org/0000-0001-6808-5125>

² Master's Degree Student, Bartın University, Institute of Education Sciences, Bartın/Turkey, arif.adiyaman@hotmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-1421-1821>

Extended Abstract

Introduction

Eight key competencies have been identified to be lifelong learning individuals by adapting to changing life conditions in the globalizing world (EC, 2007). Basic skills in technology are one of these key competences and play a very important role in all areas of life, especially in education. Because, in the information age we live in, information and communication technologies have developed rapidly and replaced traditional methods and tools to provide education more effectively to individuals (İşman, 2013; Yılmaz, 2005).

The necessity of using the ICT, which is integrated into education, in foreign language education is inevitable. Because with these technologies, reaching the voices and images of those who speak foreign language as their mother tongue makes it possible to learn their lifestyles and behaviour styles and thus eliminates international borders (Bayrak, 2013; Kartal, 2005). In other words, it enables to see and experience as much as desired of the real-life experiences of foreign culture at any time through these technologies without going to the country where the foreign language is spoken. In foreign language education, it is aimed to acquire four basic language skills “listening”, “speaking”, “reading” and “writing” and teach grammar topics, regardless of which language is learned. In addition to textbooks, the use of information and communication technologies such as computers, websites for language learning, smart phone, mobile language applications, conversation tools (Whatsapp, Instagram, Messenger, Skype etc.) and Google çeviri provide multiple learning opportunities to learners. (Flag, 2013). Thus, learners can improve their reading skills by accessing original and authentic reading texts related to foreign languages, and at the same time, they can increase their vocabulary by encountering new words. It can consolidate the subjects they have learned by doing various activities related to grammar found in websites or mobile language applications for foreign language learning. They can also listen to how words are pronounced with these applications. They can improve their vocabulary and grammar using translation programs such as Google translate. With conversation tools such as Whatsapp, Facebook, they can practice speaking and share information with their friends in the languages they learn. They can learn these languages by using these applications according to their needs with their smart phones, tablets and computers.

The importance and necessity of ICT has been understood in today's societies and education systems and it has been examined in many studies whether students use these technologies and for what purpose (Göktaş, Yıldırım & Yıldırım, 2008; Uslu & Öztürk, 2019). However, the number of studies on the use of ICT in foreign language learning is very low in international students, whose numbers are increasing in our country, coming from different geographies, speaking different languages, knowing different foreign languages and representing the international visibility of universities. For this reason, this research is expected to contribute to the literature. The aim of this study is to determine the opinions of international students regarding the use of the ICT in foreign language learning. The sub-problems of the research are as follows: What are the information and communication technologies that international students use while learning foreign languages? How often do international students use the information and communication technologies they use while learning a foreign language? At what level do international students use the ICT they use while learning a foreign language? What language skills (reading, writing, listening, and speaking) do international students use the ICT while learning foreign languages and what are the reasons? What are the views of international students on information and communication technologies used in learning foreign languages? The answer to these sub-problems was sought.

Method

The present research is a qualitative research and is a case study, as it is aimed to determine the views of international students on the use of ICT in foreign language learning. The study group of the research consists of 28 international students studying Turkish at a C1 level in the Language Education Application and Research Centre of a university in the spring semester of the 2019-2020 academic years. The study group was determined by sampling method which is one of the purposeful sampling methods. The research data were collected by personal information form prepared by the researcher and standardized open-ended interview technique and individual interviews were conducted. The meeting was held in a quiet atmosphere in a classroom in the Language Education-Teaching Application and Research Centre, by taking students one by one. Before starting the

interview, the purpose of the research was explained and it was stated that the participation would be on a voluntary basis. Interviews were conducted by stating that the data obtained during the interview will remain confidential and will not be shared with anyone. At the time of the interview, the answers of the international students were recorded by marking the options on the pre-prepared guide, writing notes and recording the voice. Data obtained from personal information form and interviews were analysed by frequency, percentage and content analysis method.

Findings

According to the findings obtained as a result of the analyses, it was determined that international students use various information and communication technologies at different frequencies and at different levels while learning foreign languages. All of the students used the telephone and interview tools. International students secondly use the most Google translate, while more than half stated that they use mobile language applications such as Rosetta Stone, Turkish Tenses, Telegram, Learn Turkish, Kaaed Turkish. International students have also used video and audio materials, computers, television and tablets, respectively.

According to other findings of the research, all international students use the phone frequently. More than half of the students who use mobile language applications stated that they use it frequently while some of them use it occasionally and some of them rarely use it. The vast majority of students using computers frequently use it, some use it sometimes, and one seldom uses it. More than half of the students who used materials such as video and audio stated that they use it frequently, 2 of them use it sometimes and 3 of them rarely use it.

According to the level of international students using ICT, it is concluded that their usage of phone, interview tools, Google translate and mobile applications are very good, however they use materials such as tablet, computer and video, audio at a good level.

According to the research findings about which foreign language skills students use ICT, all of the students stated that they use the phone for speaking skills and less than half stated that they use it for listening skills, but not for other skills. While all of the students using tablets use the tablet for reading skills, more than half of them stated that they use it for doing grammar exercises. All of the international students stated that they use the conversation tools such as Whatsapp and Instagram to improve their writing skills. However, the vast majority of them also used them for speaking skills by making audio and video speech. All students who used materials such as video and audio used them for listening skills. Half of the students stated that they also watched videos on Youtube about the grammar topics they learned and repeated their grammar topics. With Google Translate, all of the students stated that they learned how the sentences were formed with the translations they made, the verbs and their conjugations according to the pronouns and times, the grammatical structures such as the use of conjunctions. Also, less than half listen to how words are pronounced in the Google Translate tool. All students using the mobile language application have done grammatical exercises with applications such as Rosetta Stones, Turkish Tenses, Learn Turkish, I Learn Turkish Vocabulary. At the same time, while most of them stated that they did exercises for writing skills, some of them stated that they did activities for reading skills with applications such as Reading Text, Read Books. More than half of the students stated that they were doing activities for speaking skills and half of the students for listening skills.

The data obtained from individual interviews were gathered under three themes: the purpose, benefits and limitations of using information and communication technologies. Students stated that they use information and communication technologies to learn new words and their pronunciations, to hear more Turkish, to repeat grammar rules, to practice speaking outside of class, to read e-books for reading skills, to watch TV and listen to songs and to do homework and translate. They stated the benefits of using ICT as follows: they offer the opportunity to practice what has been learned, enable the sharing of information outside the classroom, contain various activities related to language skills, they can be reached without time and space restrictions, Learning a foreign language is fun, motivate learning foreign languages, Visual and audio elements attract attention and enables faster learning. They stated also the disadvantages of using ICT as follows: they are not available in situations where access to the internet is limited, they don't always offer the true information, Applications can be difficult to use, excessive use of interview tools causes time loss, they can reduce social interaction, Google translate tool provides literal

information and some apps charge fees. Some of the students also stated that information and communication technologies do not have any disadvantage.

Discussion and Conclusion

According to the results of present research, it is understood that international students are aware that information and communication technologies can also be used for foreign language learning and they use these technologies at different levels, frequencies and purposes. It is seen that students also evaluate the opportunities offered by these technologies for the development of the four basic language skills and learning grammar expected for learning foreign language. However, they are aware that the use of these opportunities has benefits as well as their limitations. At this point, it will make an important contribution to encourage students from different geographies and who know / learn different languages to use information and communication technologies more effectively and efficiently to learn foreign languages, especially to adapt to life in the countries they are studying.

Giriş

Küreselleşen dünyada değişen yaşam koşullarına ayak uydurarak hayat boyu öğrenen birey olmak için sekiz kilit yeterlik belirlenmiştir (EC, 2007). Teknolojide temel beceriler bu kilit yeterliklerden biri olup hayatın her alanında, özellikle de eğitimde oldukça önemli bir rol oynamaktadır. Çünkü içinde yaşadığımız bilgi çağında, bilgi ve iletişim teknolojileri hızlı bir gelişme kaydetmekte, eğitimin bireylere daha verimli ve etkili sunulabilmesi için geleneksel yöntemlerin ve araç-gereçlerin yerini almaktadır (İşman, 2013; Yılmaz, 2005). Aynı zamanda internet, akıllı telefonlar, bilgisayar, video paylaşım siteleri, görüşme araçları gibi bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT), bireylerin yer ve zaman sınırlaması olmadan da bilgi ve becerilerini geliştirebilmelerine imkân tanımaktadır (Karaoğlu Yılmaz ve Binay Eyüboğlu, 2018; Yılmaz ve Ercan, 2017; Yılmaz ve Karaoğlu Yılmaz, 2018). Böylece bireyler, özelliklerine ve ihtiyaçlarına yönelik her türlü kaynağa ulaşarak öğrenmelerini gerçekleştirebilmektedir.

Eğitime entegre olan BİT'in yabancı dil eğitiminde de kullanılması gerekliliği kaçınılmazdır. Çünkü bu teknolojiler ile yabancı dili ana dili olarak konuşanlara ait ses ve görüntülere ulaşılması, onların yaşam biçimlerini ve davranış tarzlarını öğrenebilmeyi mümkün kılmakta ve böylece uluslararası sınırları ortadan kaldırmaktadır (Bayrak, 2013; Kartal, 2005). Yani, bu teknolojiler aracılığıyla yabancı dilin konuşulduğu ülkeye gitmeden, istenilen zamanda yabancı kültürün gerçek yaşam deneyimlerinin benzerlerini görebilmeyi ve istenildiği kadar deneyimleyebilmeyi sağlamaktadır.

Yabancı dil eğitiminde, öğrenilen dilin hangisi olduğu fark etmeksizin öğrenenlere, “dinleme”, “konuşma”, “okuma” ve “yazma” olmak üzere dört temel dil becerisinin kazandırılması ve dilbilgisi konularının öğretilmesi amaçlanmaktadır. Bu becerilerin kazanılmasında ders kitaplarının yanında, bilgisayar, dil öğrenmeye yönelik internet siteleri, akıllı telefon, mobil dil uygulamaları, görüşme araçları (Whatsapp, Instagram, Messenger, Skype vb.) ve Google translate gibi bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanılması, öğrenenlere çoklu öğrenme fırsatı sunmaktadır (Bayrak, 2013). Böylece öğrenenler yabancı dile ilişkin özgün ve otantik okuma metinlerine ulaşarak okuma becerilerini geliştirebilmekte ve aynı zamanda yeni kelimelerle karşılaşarak kelime hazinelerini artırmaktadır. Yabancı dil öğrenmeye yönelik internet sitelerinde ya da mobil dil uygulamalarında bulunan dilbilgisine yönelik çeşitli etkinlikleri yaparak, öğrendikleri konuları pekiştirebilmektedir. Yine bu uygulamalarla kelimelerin nasıl telaffuz edildiğini dinleyebilmektedir. Google translate gibi çeviri programlarını kullanarak kelime ve dilbilgisini geliştirebilmektedir. Whatsapp, Facebook gibi görüşme araçlarıyla, arkadaşlarıyla okul dışında öğrendikleri dillerde konuşma pratiği yapabilmekte ve bilgi paylaşabilmektedir. Akıllı telefonlar, tablet ve bilgisayarlar ile bu uygulamaları ihtiyaçlarına göre kullanarak dil öğrenmelerini sağlayabilmektedir.

Yabancı dil öğreniminde BİT'in kullanılmasının faydalarını belirten çalışmalar alanyazında mevcuttur. Bu araçlarla dil öğrenimin kolaylaşabileceği (Strangman, Meyer, Hall ve Proctor, 2005), öğrencilerin motivasyonlarını yükseltebileceği (Roche, 2000; Uşun, 2004) tespit edilmiştir. Aynı zamanda BİT'in yüksek etkileşim sağladığı (Lee, 2000; MobiThinking, 2013), ses ve görüntünün aynı anda kullanılmasına olanak sağlayarak öğrenmelerin daha anlamlı kıldığı ve öğrencilerin dikkatini çektiği (Demir ve Korkmaz, 2013; Od, 2013; Saran ve Seferoğlu, 2010) belirlenmiştir. Aynı zamanda işitsel uygulamalarla kelimelerin doğru telaffuzlarının öğrenilerek dinleme ve konuşma becerisinin geliştirilmesinde etkili olduğu (İspir, 2013) ve yabancı dil öğrenmeye yönelik olumlu tutumları arttırdığı (Aydın, 2014; Eyyam ve Yaratın, 2009; Barrot, 2016) sonuçlarına da ulaşılmıştır. BİT'in bahsedilen bu faydalarının yanında olumsuz etkileri de bulunmaktadır. Verilen bilgilerin her zaman doğruyu yansıtmaması (Yıldırım, 2014), özellikle görüşme araçlarında gereğinden fazla vakit geçirilerek zamanın verimsiz kullanılması ve sosyal etkileşimi azaltması (Aydan, 2018) ve bu teknolojilerin kullanılması için gerekli olan bilgi ve becerinin eksikliği/yetersizliği (Aşkar ve Umay, 2001; Bayrak, 2013) bu olumsuzluklara örnek gösterilebilir.

BİT'in önemi ve gerekliliği günümüz toplumlarında ve eğitim sistemlerinde anlaşılmalı ve öğrencilerin bu teknolojileri kullanıp kullanmadığı ve ne amaçla kullandığı pek çok araştırmada incelenmiştir (Göktaş, Yıldırım ve Yıldırım, 2008; Bayrak, 2013; Uslu ve Öztürk, 2019). Ancak, ülkemizde sayısı gittikçe artan, farklı coğrafyalardan gelip, farklı dilleri konuşan, farklı yabancı dilleri bilen ve üniversitelerin uluslararası görünürlüğünü temsil eden uluslararası öğrencilerin BİT'in yabancı dil öğretiminde kullanılmasına ilişkin görüşlerinin belirlenmesine yönelik çalışmaların niceliği oldukça azdır. Bu sebeple bu araştırmanın alanyazına katkı sağlaması beklenmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı uluslararası öğrencilerin yabancı dil öğreniminde BİT'i kullanımlarına yönelik görüşlerinin belirlenmesidir. Bu amaç doğrultusunda araştırmada aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır.

1. Uluslararası öğrencilerin yabancı dil öğrenirken kullandıkları bilgi ve iletişim teknolojileri nelerdir?
2. Uluslararası öğrenciler yabancı dil öğrenirken kullandıkları bilgi ve iletişim teknolojileri hangi sıklıkta kullanılmaktadır?
3. Uluslararası öğrenciler yabancı dil öğrenirken kullandıkları BİT'i hangi düzeyde kullanılmaktadır?
4. Uluslararası öğrenciler yabancı dil öğrenirken kullandıkları BİT'i hangi dil beceri/becerileri (okuma, yazma, dinleme ve konuşma) geliştirmek için kullanıyorlar ve nedenleri nelerdir?
5. Uluslararası öğrencilerin yabancı dil öğrenirken kullandıkları BİT'e ilişkin görüşleri nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın Deseni

Nitel araştırma olan çalışma, uluslararası öğrencilerin yabancı dil öğreniminde BİT'i kullanımlarına yönelik görüşlerinin belirlenmesi amaçlandığından bir durum çalışmasıdır. "Nitel durum çalışmasının en temel özelliği bir ya da birkaç durumun derinliğine araştırılmasıdır. Yani bir duruma ilişkin etkenler (ortam, bireyler, olaylar, süreçler vb.) bütüncül bir yaklaşımla araştırılır ve ilgili durumu nasıl etkiledikleri ve ilgili durumdan nasıl etkilendikleri üzerine odaklanılır" (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s. 77).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2019-2020 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde bir üniversitenin Dil Eğitim-Öğretim Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde C1 kurunda Türkçe hazırlık okuyan 28 uluslararası öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu, amaçlı örneklem yöntemlerinden biri olan kolayda örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. "Bu örnekleme yöntemi araştırmaya hız ve pratiklik kazandırır. Çünkü bu yöntemde araştırmacı, yakın olan ve erişilmesi kolay olan bir durumu seçer" (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s. 113). Bu araştırmada, Dil Eğitim-Öğretim Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde eğitim alan uluslararası öğrencilerin yabancı dil öğreniminde BİT'i kullanımlarına yönelik görüşlerinin belirlenmesine çalışıldığından ulaşılan öğrenciler çalışma grubunu oluşturmuştur.

Araştırmaya katılan uluslararası öğrencilerin cinsiyete göre dağılımı Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Uluslararası Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı

		f	%
Cinsiyet	Erkek	15	53,6
	Kadın	13	46,4

Tablo 1'de verildiği gibi araştırmaya katılan 28 uluslararası öğrencinin 15'i (%53,6) erkek, 13'ü (%46,4) kadındır.

Araştırmaya katılan uluslararası öğrencilerin uyruklarına göre dağılımı Tablo 2'de gösterilmiştir:

Tablo 2. Uluslararası Öğrencilerin Uyruklarına Göre Dağılımı

Uyruk	f	%
-------	---	---

Somalili	6	21,4
Mısırlı	6	21,4
Suriyeli	3	10,7
Afgan	3	10,7
Cibutili	2	7,1
Çadlı	1	3,5
Cezayirli	1	3,5
Türkmen	1	3,5
Burkina Fasolu	1	3,5
Moritanyalı	1	3,5
Sudanlı	1	3,5
Yemenli	1	3,5
Pakistanlı	1	3,5

Tablo 2’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan 28 uluslararası öğrencinin 6’sı (%21,4) Somalili, 6’sı (%21,4) Mısırlı, 3’ü (%10,7) Suriyeli, 3’ü (%10,7) Afgan, 2’si (%7,1) Cibutili; 1’i (%3,5) Çadlı, 1’i (%3,5) Cezayirli, 1’i (%3,5) Türkmen, 1’i (%3,5) Burkina Fasolu, 1’i (%3,5) Moritanyalı, 1’i (%3,5) Sudanlı, 1’i (%3,5) Yemenli ve 1’i (%3,5) Pakistanlıdır.

Araştırmaya katılan Uluslararası öğrencilerin bildikleri/öğrendikleri dillere göre dağılımı Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 3. Uluslararası Öğrencilerin Bildikleri/ Öğrendikleri Dillere Göre Dağılımı

	f	%
İngilizce ve Türkçe	12	42,8
Arapça, İngilizce ve Türkçe	5	17,8
Fransızca, İngilizce ve Türkçe	4	14,2
Arapça, Fransızca ve Türkçe	2	7,1
İngilizce, Kazakça, Farsça, Hintçe ve Türkçe	1	3,6
İngilizce, İtalyanca ve Türkçe	1	3,6
İngilizce, Rusça ve Türkçe	1	3,6
İngilizce, Özbekçe ve Türkçe	1	3,6
Türkçe	1	3,6

Tablo 3’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan 28 uluslararası öğrencinin 12’si (%42,8) İngilizce ve Türkçeyi, 5’i (%17,8) Arapça, İngilizce ve Türkçeyi, 4’ü (%14,2) Arapça, Fransızca ve Türkçeyi, 2’si (%7,1) Arapça, Fransızca ve Türkçeyi, 1’i, İngilizce, Kazakça, Farsça, Hintçe ve Türkçeyi, 1’i (%3,5) İngilizce, İtalyanca ve Türkçeyi, 1’i (%3,5) İngilizce, Rusça ve Türkçeyi, 1’i (%3,5) İngilizce, Özbekçe ve Türkçeyi ve 1’i (%3,5) Türkçeyi, 1’i (%3,5) yabancı dil olarak öğrenmektedir.

Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri, araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgiler formu ve standartlaştırılmış açık uçlu görüşme tekniği ile toplanmış ve bireysel görüşme yapılmıştır. Açık uçlu görüşme tekniği, “dikkatlice yazılmış ve belirli bir sıraya konmuş bir dizi sorudan oluşur ve her görüşülen bireye bu sorular aynı tarzda ve sırada sorulur” (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s. 123). Bireysel görüşme ise, “görüşmeci ile kaynak kişi arasında kimsenin bulunmadığı görüşmedir” (Karasar, 2008, s. 167). Açık uçlu görüşme formunda uluslararası öğrencilerin ilk olarak kişisel bilgileri sorulmuş, sonrasında 6 soru daha yöneltilmiştir.

Veri Toplama Süreci

Görüşme, Dil Eğitim-Öğretim Uygulama ve Araştırma Merkezi’nde bulunan bir sınıfta, öğrenciler teker teker alınarak sessiz bir ortamda gerçekleştirilmiştir. Görüşmeye başlamadan önce, araştırmanın amacı açıklanmış ve katılımın gönüllülük esasına göre gerçekleşeceği belirtilmiştir. Görüşme süresince elde edilen verilerin gizli kalacağı ve kimseyle paylaşılmayacağı da ifade edilerek görüşmeler yapılmıştır. Görüşme anında uluslararası

öğrencilerin cevapları, önceden hazırlanmış kılavuzun üzerindeki seçenekler işaretlenerek, notlar yazılarak ve ses kaydı alınarak kaydedilmiştir.

Veri Analizi

Kişisel bilgi formundan ve görüşmelerden elde edilen veriler frekans, yüzde ve içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. “İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kodlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları düzenleyerek yorumlamaktır” (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s. 227). İçerik analizinin aşamaları şu şekilde gerçekleştirilmiştir:

1. Verilerin kodlanması: Verilerin içerik analizinde sözcük, cümle ya da paragraf şeklinde anlamlı bölümlere ayrılmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s. 228). Bu çalışmadan elde edilen veriler cümle olarak anlamlı bölümlere ayrılmış, her birinin kavramsal olarak ne anlam ifade ettiği tespit edilmiş ve kodlanmıştır.
2. Temaların bulunması: Kodlama sonucunda ortaya çıkan anlamlı kavramlar incelenerek birbirleriyle olan ilişkilerini gösteren, benzerlik ve farklılıklarını ortaya çıkaran ve genel düzeyde açıklayabilen üç tema altında toplanmıştır.
3. Bulguların yorumlanması: Toplanan verilerin anlam kazanması ve bulgular arasındaki ilişkileri göstermek için neden sonuç ilişkileriyle açıklamalar yapılmış ve gerekli alıntılarla da ortaya çıkan sonuçlar birbiriyle ilişkilendirilmiştir.

Bulgular

Araştırmada elde edilen bulgular, araştırmanın alt amaçları doğrultusunda başlıklar şeklinde verilerek sunulmuştur.

Uluslararası Öğrencilerin Yabancı Dil Öğrenirken Yaralandıkları Bilgi ve İletişim Teknolojileri

Yabancı dil öğrenirken kullandıkları teknolojilerin ne olduğu sorusu uluslararası öğrencilere yöneltilmiş ve verilen cevaplar Tablo 4 üzerinde belirtilmiştir.

Tablo 4. Uluslararası Öğrencilerin Yabancı Dil Öğrenirken Kullandıkları Bilgi ve İletişim Teknolojileri

	f	%
Teknolojiler		
Telefon	28	100
Tablet	3	10,7
Bilgisayar	16	57,4
Televizyon	5	17,8
Görüşme Araçları(Whatsapp, Instagram, Messenger, Skype vb.)	28	100
Video, ses vb. materyaller	17	60,7
Google Translate	25	89,2
Mobil Dil Uygulamaları	18	64,3

*Öğrenciler birden çok bilgi ve iletişim teknolojisini kullandıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 4’de verilen ve yabancı dil öğrenirken kullanılan BİT incelendiğinde, %100’lük bir oranla bütün öğrencilerin telefon ve görüşme araçlarını (Whatsapp, Instagram, Messenger, Skype vb.) kullandıkları görülmektedir. İkinci olarak %89,2’lik bir oranla Google translate kullandıklarını belirtmişlerdir. Mobil dil uygulamaların %64,3’lük bir oranla kullanıldığı ifade edilerek, bu seçenek altında Rosetta Stone, Turkish Tenses, Telegramm, Learn Turkish, Kaaed Turkish gibi uygulamaların kullanıldığını belirtmişlerdir. Daha sonra sırasıyla video, ses ve materyaller (%60,7), bilgisayar (%57,4), televizyon (%17,8) ve tablet (%10,7) kullandıklarını dile getirmişlerdir.

Uluslararası Öğrencilerin Yabancı Dil Öğrenirken Kullandıkları BİT’i Kullanım Sıklıkları

Yabancı dil öğrenirken kullandıkları BİT’in ne sıklıkta kullandıkları sorusuna uluslararası öğrencilerin verdikleri cevaplar Tablo 5’de gösterilmiştir.

Tablo 5. Uluslararası Öğrencilerin Yabancı Dil Öğrenirken Kullandıkları Bilgi ve İletişim Teknolojilerini Kullanım Sıklıkları

Kullanım Sıklıkları	Sık kullanım	Bazen kullanım	Nadiren kullanım
---------------------	--------------	----------------	------------------

	f	%	f	%	f	%
Teknolojiler						
Telefon	28	100	-	-	-	-
Tablet	-	-	2	66,7	1	33,3
Bilgisayar	12	75	3	18,7	1	6,25
Televizyon	-	-	5	100	-	-
Görüşme Araçları	25	89,2	3	10,7	-	-
Video, ses vb. materyaller	12	70,5	2	11,7	3	17,6
Google Translate	24	96	1	4	-	-
Mobil Dil Uygulamaları	14	77,7	1	5,5	3	16,7

Tablo 5’de görüldüğü gibi, telefon kullanan uluslararası öğrencilerin tamamı yabancı dil öğrenirken telefonu sık kullanmaktadır. Görüşme araçlarının kullananların %89,2’lik bir kısmı sık, 10,7’lik bir kısmı ise bazen kullandığını belirtmiştir. Google translate kullanan öğrencilerin %96’sı sık kullanırken, sadece bir öğrenci bazen kullandığını ifade etmiştir. Mobil dil uygulamalarını kullanan öğrencilerin %77,7’lik bir oranı sık kullanırken %5,5’i ise bazen kullandığını, %16,7’si ise nadiren kullandığını belirtmiştir. Bilgisayar kullanan öğrencilerin %75’i sık kullanmakta, %18,7’si bazen kullanmakta ve 1 tanesi ise nadiren kullanmaktadır. Video, ses vb. materyalleri kullanan öğrencilerin %70,5’lik bir oranı sık kullandığını, 2’si bazen kullandığını ve 3’ü de nadiren kullandıklarını dile getirmiştir.

Uluslararası Öğrencilerin Yabancı Dil Öğrenirken Kullandıkları BİT’i Kullanım Düzeyleri

Yabancı dil öğrenirken kullandıkları BİT’i ne düzeyde kullandıkları sorusu uluslararası öğrencilere yöneltilmiş ve verdikleri cevaplar Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Uluslararası Öğrencilerin Yabancı Dil Öğrenirken Kullandıkları Bilgi ve İletişim Teknolojileri Kullanım Düzeyleri

Kullanım Düzeyleri	Çok iyi kullanabilirim		Kullanabilirim		Fena Değilim	
	f	%	f	%	f	%
Teknolojiler						
Telefon	22	78,5	4	14,2	2	7,1
Tablet	1	33,3	2	66,6	-	-
Bilgisayar	9	56,2	6	37,5	1	6,25
Televizyon	5	100	-	-	-	-
Görüşme Araçları	24	85,7	3	10,7	1	3,6
Video, ses vb. materyaller	5	29,4	10	58,9	2	11,7
Google Translate	25	100	-	-	-	-
Mobil Dil Uygulamaları	15	83,4	2	11,1	1	5,5

Tablo 6’da gösterildiği gibi, uluslararası öğrencilerin bu teknolojileri kullanma düzeylerine göre genel olarak telefon, görüşme araçları, Google translate ve mobil uygulamaları kullanımının çok iyi düzeyde olduğu anlaşılmaktadır. Bununla birlikte tablet, bilgisayar ve video, ses vb. materyalleri iyi düzeyde kullanabildiklerini belirtmişlerdir.

Uluslararası Öğrencilerin Yabancı Dil Öğrenirken BİT’i Hangi Dil Becerisi/Becerilerine Yönelik Kullandıkları

Uluslararası öğrencilerin yabancı dil öğrenirken, BİT’i hangi dil becerisi/becerilerine yönelik kullandıkları Tablo 7’de verilmiş ve sonrasında nedenleri açıklanmıştır.

Tablo 7. Uluslararası Öğrencilerin Yabancı Dil Öğrenirken Kullandıkları BİT’i Hangi Dil Becerisi/Becerilerine Yönelik Kullandıkları

Dil Becerileri	Konuşma		Dinleme		Okuma		Yazma		Dilbilgisi	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%

Teknolojiler	Telefon	28	100	10	35,7	-	-	-	-		
	Tablet	-	-	-	-	3	100	-	2	67	
	Bilgisayar	-	-	13	81,2	-	-	8	50	-	
	Televizyon	-	-	5	100	-	-	-	-	-	
	Görüşme Araçları	25	89,2	-	-	14	50	28	100	-	
	Video, ses vb. materyaller	-	-	17	100	-	-	-	-	9	53
	Google Translate	-	-	6	24	-	-	25	100	19	76
	Mobil Dil Uygulamaları	11	61,1	9	50	14	77,7	15	83,4	18	100

*Öğrenciler birden çok dil becerisine yönelik *BİT*'i kullandıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 7’de gösterilen cevaplara göre, uluslararası öğrencilerin tamamı telefonu konuşma becerisini geliştirmeye yönelik kullanmaktadır. Telefon görüşmelerini Türkçe yapmaya çalışarak, konuşmalarını ilerletmeye çalıştıklarını söylemişlerdir. Telefon kullanan öğrencilerin %35,7’lik bir kısmının ise dinleme becerisine yönelik telefonu kullandıkları görülmekle birlikte, okuma, yazma ve dilbilgisine yönelik hiçbir şekilde kullanmadıkları anlaşılmaktadır.

Tablet kullanan öğrencilerin tamamı tableti, okuma becerisi için kullandıklarını ve e-kitap okuduklarını belirtmişlerdir. Bununla birlikte %67’lik bir kısmı ise dilbilgisi etkinlikleri için de kullandıklarını dile getirmişlerdir. Bilgisayar kullanan öğrencilerin %81,2’lik gibi büyük bir kısmı bilgisayarı dinleme becerisi için, yarısı ise yazma becerisi için kullanmaktadır. Ders kitaplarının CD’lerini bilgisayarları aracılığı ile dinlediklerini ve öğretmenlerinin yazma becerisine yönelik verdikleri ödevleri de bilgisayarlarında yazdıklarını belirtmişlerdir.

Yabancı dil öğrenirken öğrencilerin tamamı televizyonu sadece dinleme becerisi için kullanmaktadır. Televizyonda izledikleri programlarla, özellikle dizilerle Türkçe kelimeleri ve bunların telaffuzlarını öğrendiklerini söylemişlerdir.

Öğrencilerin tamamı Whatsapp, Instagram gibi görüşme araçlarını yazma becerisine yönelik kullandıklarını, çünkü sınıf gruplarında arkadaşlarıyla ve öğretmenleriyle Türkçe yazıştıklarını belirtmişlerdir. Yanlış ya da eksik yazdıkları durumlarda öğretmenleri ya da arkadaşlarının düzeltmeler yaptıklarını ifade etmişlerdir. Bununla birlikte %89’2 gibi büyük bir oranla öğrenciler sesli ve görüntülü konuşma yaparak konuşma becerisine yönelik de kullanmışlardır.

Video, ses vb. materyalleri kullanan öğrencilerin tamamı bunları dinleme becerisine yönelik kullanmışlardır. Öğrencilerin %53’lük bir kısmı ise Youtube’dan özellikle öğrendikleri dilbilgisi konularına yönelik videolar izleyerek dilbilgisi konularını pekiştirdiklerini söylemişlerdir.

Google çeviri ile öğrencilerin tamamı yaptıkları çeviriler ile cümlelerin nasıl kurulduğunu, fiillerin zamirlere ve zamanlara göre çekimlerini, ismin hallerini, bağlaçların kullanımı gibi dilbilgisi yapılarını öğrendiklerini belirtmiştir. Türkçe öğrenmeye ilk başladıklarında sıklıkla kullandıklarını, ancak her kur atladıklarında öğrenmelerinin ve deneyimlerinin artması sonucunda bu sıklığın azaldığını da ifade etmişlerdir. Ayrıca %24’lük bir kısım Google çeviri aracında kelimelerin nasıl telaffuz edildiğini de dinlemektedir.

Son olarak mobil dil uygulamasını kullanan öğrencilerin tamamı Rosetta Stones, Turkish Tenses, Learn Turkish, Türkçe Kelime Öğreniyorum gibi uygulamalar ile dilbilgisine yönelik etkinlikler yapmaktadır. Aynı zamanda %83,4’lük bir kısmı ise benzer uygulamalarla yazma becerisini, %77,7’lik bir kısmı Sesli Metin Okuma, Kitap Oku gibi uygulamalarla okuma becerisine yönelik etkinlikler yaptığını, %61,1’lik bir kısmı konuşma ve öğrencilerin yarısı da dinleme becerisine yönelik etkinlikler yaptığını dile getirmişlerdir.

Uluslararası Öğrencilerin Yabancı Dil Öğrenirken BİT’in Kullanılmasına İlişkin Görüşleri

Uluslararası öğrencilerin yabancı dil öğrenirken BİT’in kullanılmasına ilişkin görüşleri üç tema altında toplanarak Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Uluslararası Öğrencilerin Yabancı Dil Öğrenirken Kullandıkları BİT’in Kullanılmasına İlişkin Görüşleri

	f	%
--	---	---

<i>BİT'in Kullanım Amacı</i>		
Yeni kelimeler öğrenmek	15	53,5
Kelimelerin telaffuzlarını öğrenmek	28	100
Daha fazla Türkçe duymak	13	46,4
Bilinen dilbilgisi kurallarını pekiştirmek	18	64,2
Ders dışında konuşma pratiği yapabilmek	12	42,8
Yeni dilbilgisi konuları öğrenmek	5	17,8
Okuma becerisi için e-kitap okumak	14	50
Dizi izleyerek ve şarkı dinleyerek hem eğlenmek hem de öğrenmek	25	89,2
Ödevleri yapmak	28	100
Çeviri yapmak için	28	100
<i>BİT'in Kullanımının Faydaları</i>		
Öğrenilenleri pratik yapma imkânı sunuyor	18	64,2
Ders dışında bilginin paylaşılmasını sağlıyor	24	85,7
Dil becerilerine ilişkin çeşitli etkinlikler içeriyor	20	71,4
Zaman ve mekân kısıtlaması olmadan ulaşıyor	12	42,8
Yabancı dil öğrenme eğlenceli oluyor	15	53,5
Yabancı dil öğrenmeye motive ediyor	19	67,8
Görsel ve işitsel öğeler ilgi çekiyor	8	28,5
Daha hızlı öğrenilmesini sağlıyor	16	57,1
<i>BİT'in Kullanımının Sınırlıkları</i>		
İnternete erişimin sınırlı olduğu durumlarda kullanılamıyor	13	46,4
Her zaman doğru bilgiyi sunmuyor	6	21,4
Uygulamaların kullanılması zor olabiliyor	3	10,7
Görüşme araçlarının fazla kullanımı zaman kaybına neden oluyor	18	64,2
Sosyal etkileşimi azaltabiliyor	4	14,2
Google Çeviri aracı hazır bilgi sunuyor	15	53,5
Bazı uygulamalar ücret talep ediyor	11	39,2
Sınırlılığı bulunmuyor	2	7,1

Tablo 8’de görüldüğü gibi, uluslararası öğrencilerin yabancı dil öğrenirken BİT’in kullanılmasına ilişkin görüşleri “bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanım amacı”, “BİT’in kullanımının faydaları” ve “BİT’in kullanımının sınırlılıkları” temaları altında toplanmıştır. İlk tema kapsamında, uluslararası öğrencilerin tamamı kelimelerin telaffuzlarını öğrenmek, ödevlerini yapmak ve çeviri yapmak amacıyla; büyük çoğunluğu ise dizi izlemek ve şarkı dinlemek amacıyla BİT’i kullandıklarını belirtmişlerdir. Uluslararası öğrencilerin yarısı yeni kelimeler öğrenmek ve okuma becerisi için e-kitap okumak için, yarıdan fazlası ise bilinen dilbilgisi konularını tekrar etmek için BİT’i kullanmışlardır. Uluslararası öğrencilerin yarıya yakını ise daha fazla Türkçe duymak ve ders dışında konuşma pratiği yapmak için, oldukça az uluslararası öğrenci ise yeni dilbilgisi konularını öğrenmek için kullandıklarını ifade etmişlerdir. Uluslararası öğrencilerin bu tema kapsamındaki görüşleriyle ilgili doğrudan alıntılar aşağıda sunulmuştur:

“Ben yeni kelimeleri çoğunlukla izlediğim dizilerden ve dinlediğim şarkılardan öğreniyorum. Çünkü çok kitap okumuyorum...” (Uluslararası öğrenci A.N.)

“Telefonuma indirdiğim mobil uygulamalardaki dilbilgisi konularını tekrar ediyorum. Böylece daha iyi öğrenmiş oluyorum...” (Uluslararası öğrenci R.T.)

“Kütüphaneden kitap alamıyorum. Okulda kitap okuma saatinde dışında kitap okumak için e-kitap okumak benim için iyi oluyor. Böylece okuma hızım arttı ve yeni kelimeler öğreniyorum. Cümleler nasıl yazılmış onları görüyorum” (Uluslararası öğrenci Z.A.)

“Öğretmenlerimiz bize yazma becerimizi geliştirmemiz için ödevler veriyor ve bunları bilgisayarda yazmamızı istiyorlar...” (Uluslararası öğrenci H.A.)

“Öğrendiğim yabancı diller için Google Çeviri kullanıyorum. Bilmediğim bir cümleyi ya da kelimeyi hemen öğrenebiliyorum. Bu çok güzel, ancak bazen yanlış anlamlar da çıkabiliyor...” (Uluslararası öğrenci A.M.)

Uluslararası öğrenciler, BİT’in kullanımının faydaları teması kapsamında %85,7’lik gibi büyük bir oranla BİT’in ders dışında bilginin paylaşılabilmesini sağladığını düşünmüşlerdir. Yine %71,4 gibi yüksek bir oranla yabancı dil öğrenmeye yönelik internet sitelerinin ve mobil uygulamaların dil becerilerine ilişkin çeşitli etkinlikler içerdiğini ve %67,8’lik oranla yabancı dil öğrenmeye motive ettiğini, %64,2’lik bir oranla da öğrendiklerini pratik yapabildiklerini ve bunun çok faydalı olduğunu ifade etmiştir. Bununla birlikte uluslararası öğrencilerin yarıdan fazlası BİT ile yabancı dil öğrenmenin eğlenceli olduğunu ve öğrenmenin daha hızlı olmasını sağladığını belirtmiştir. Yarıya yakın bir kısmı ise zaman ve mekân kısıtlaması olmadan BİT’e ulaşılabilirdiği ve %28,5’lik bir

kısımının da görsel ve işitsel öğelerin ilgilerini çektiği görüşündedir. Uluslararası öğrencilerin görüşlerinden bazıları aşağıda sunulmuştur:

“Okulda öğretmenlerimizin de büyük çabasıyla Türkçe konuşmaya çalışıyoruz. Ancak evde arkadaşlarımla ana dilimde konuşmak daha kolay. Ancak sınıf Whatsapp grubumuzda Türkçe yazıyoruz. Yanlış yazdığımızda arkadaşlarımız ya da öğretmenimiz düzeltiyor. Bildiklerimizi paylaşıyoruz...” (Uluslararası öğrenci M.Y.)

“Mobil uygulamalarda konularla ilgili resimler var. Bunlar anlamamı kolaylaştırıyor. Ayrıca kelimelerin telaffuzlarını da dinliyorum ve daha çabuk öğreniyorum...” (Uluslararası öğrenci E.M.)

“Her zaman dil öğrenmek için kitap gibi kaynak bulmak zor. Ancak telefonum hep yanımda ve internet varsa istediğim zaman öğrenebilirim. Evde televizyon da var. İstedğim zaman açıp Türk kanallarını izleyerek öğrenebilirim...” (Uluslararası öğrenci S.H.)

“Okulda okuma, yazma, dinleme ve konuşma alıştırmaları yapıyoruz. Evde de bilgisayarımın dil öğrenme sitelerine giriyorum ve bunlarla ilgili alıştırmaları yapabiliyorum. Çok eğlenceli...” (Uluslararası öğrenci A. W.)

BİT'in kullanımının sınırlılıkları teması için ise uluslararası öğrencilerin yarısından fazlası görüşme araçlarını fazla kullanabildiklerini ve bunun da zamanlarını aldığını ve Google Çeviri aracının kullanımının da bilgiyi öğretmek yerine hazır olarak sunduğunu dile getirmişlerdir. Uluslararası öğrencilerin yarıya yakın bir kısmı da internete erişimde kotaları olduğu için düzenli olarak kullanmadıklarını ve bazı mobil uygulamalarının belirli bir seviyeden sonra ücret talep etmeleri üzerine kullanmaya devam edemediklerini belirtmişlerdir. Uluslararası öğrencilerin %21,4'lük bir kısmı özellikle internet sitelerinde her zaman doğru bilgilerin olmadığını ve bu yüzden bazen yanlış şeyler öğrenebildiklerini, %14,2'lik bir kısmı ise teknolojiye bağlı dil öğrenmenin sosyal hayatı olumsuz etkileyerek sosyal etkileşimi azaltabileceğini ifade etmiştir. Bununla birlikte çok azı uygulamaları kullanmakta zaman zaman zorluk yaşadıklarını ifade ederken bir kısmı da BİT'in kullanımının herhangi bir sınırlılığı olmadığını düşünmektedir. Bu tema için bazı öğrencilerin görüşlerine ilişkin alıntılar aşağıda verilmiştir:

“İnternete telefon hattım ile bağlanıyorum ve belli bir kotası var. Bu nedenle her zaman yabancı dil öğrenmek için kullanmam mümkün olmuyor...” (Uluslararası öğrenci M. N.)

“Instagram’da ya da Facebook’ta bazen zaman nasıl geçiyor anlamıyorum. Oradaki paylaşımları takip etmek, okumak güzel ama zaman da alıyor...” (Uluslararası öğrenci M.A.B.)

“Yabancı bir dili ilk öğrenildiği zamanlarda Google Çeviri kullanmak faydalı. Ancak bunu hep kullanmak iyi değil. Hazıra konuyorsun ve cümleleri incelemeden kullanınca bence bir şey öğrenemiyorsun...” (Uluslararası öğrenci S.A.)

“Bence bilgi ve iletişim teknolojileri oldukça faydalı, bir sorun yok. Sadece her şey gibi yeterince kullanmamız lazım...” (Uluslararası öğrenci K. H.)

Tartışma ve Sonuç

Bu araştırmada, uluslararası öğrencilerin yabancı dil öğrenirken bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanımlarına yönelik görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, uluslararası öğrenciler yabancı dil öğrenirken BİT çeşitlerini kullandıkları belirlenmiştir. Öğrencilerin tamamı telefon ve görüşme araçlarını kullanmışlardır. Araştırmanın bu bulgusuna paralel olarak Uslu ve Öztürk (2019), Suriyeli öğrencilerin yabancı dil öğrenirken en çok yararlandıkları teknolojinin % 55,35 oranla telefon olduğu, ancak bu öğrencilerin sadece %17,85'lik bir oranının görüşme araçlarını kullandığını tespit etmiştir. Uluslararası öğrenciler ikinci olarak en çok Google çeviri kullanırken, yarıdan fazlası ise Rosetta Stone, Turkish Tenses, Telegramm, Learn Turkish, Kaaed Turkish gibi mobil dil uygulamalarını kullandıklarını belirtmişlerdir. Aslan (2018), çalışmasına öğrencilerin yabancı dil öğrenirken 18'inin otomatik çeviri araçlarını kullanırken 2'sinin kullanmadığını saptamıştır. Tılıç (2016) yaptığı çalışmada, farklı ana dilleri konuşan ve yabancı dil öğrenen kişilerin %84'lük bir kısmının yabancı dil öğrenirken mobil uygulamaları kullandıkları ve bunların da %67,6'sının Duolingo adlı uygulamayı tercih ettiklerini tespit etmiştir. Alyaz ve Uçar (2019) ise, Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Türkçe Öğretim Merkezinde öğrenim gören öğrencilerin katılımıyla gerçekleştirdiği araştırmasının sonucunda, tüm öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçeyi öğrenmek için en az bir mobil uygulama kullandığını saptamıştır. Buradan yola çıkarak öğrencilerin telefon ya da tablet gibi taşınabilir bir cihaza sahip olduğu sonucuna da ulaşmıştır. Uluslararası öğrenciler bunların dışında sırasıyla video, ses ve materyaller, bilgisayar, televizyon ve tablet kullanılmıştır. Aydın (2005), İngilizce öğretmenliğinde okuyan ikinci sınıf öğrencilerinin %92,5'inin bilgisayar kullanırken, %7,5'inin

kullanmadığı sonucuna ulaşmıştır. Uslu ve Öztürk (2019) ise Suriyeli öğrencilerin kullandıkları BİT'i sırasıyla kurumların sunduğu internet üzerinden erişilebilen kaynaklar, bilgisayar, video, ses vb. materyaller, interaktif ders materyalleri, tablet, podcast, e-öğrenme (MOOCS gibi) olduğunu bulmuştur. Mevcut araştırmanın bulgularına göre Suriyeli öğrenciler farklı BİT'i de kullanmışlardır.

Araştırmanın diğer bulgularına göre, yabancı dil öğrenmek için telefon kullanan uluslararası öğrencilerin tamamı yabancı dil öğrenirken telefonu sık kullanmaktadır. Araştırmanın bu bulgusunu destekler şekilde Çuhadar ve Yücel (2010) ise, yabancı dil öğretmen adaylarının %98'inin cep telefonunu sık kullandıklarını tespit etmiştir. Görüşme araçlarını kullananların büyük bir kısmı onları sık olarak kullandıklarını ifade ederken, küçük bir kısmı bazen kullandığını ifade etmiştir. Yılmaz, Sezer ve Yurdugül (2018), üniversite birinci ve son sınıf öğrencilerinin BİT' den yararlanma durumlarını belirlemeye yönelik yaptığı çalışmada öğrencilerin %64,3'ünün gün boyunca en sık sosyal ağları kullandıklarını tespit etmiştir. Uluslararası öğrencilerin tamamına yakını Google çeviri aracını sık kullanırken, yalnız tek bir öğrenci bazen kullanmaktadır. Mobil dil uygulamalarını kullanan öğrencilerin yarısından fazlası sık kullanırken oldukça az bir kısmı bazen kullandığını ve bir kısmı da nadiren kullandığını ifade etmiştir. Bilgisayar kullanan öğrencilerin büyük çoğunluğu sık kullanırken bir kısmı bazen kullanmakta ve 1 tanesi ise nadiren kullanmaktadır. Şahin (2010) araştırmanın bu bulgusuna paralel olarak, araştırmasına katılan yabancı dil bölümünde öğrenim gören birinci sınıf öğrencilerinin %58'inin bilgisayarı her gün kullandığını, %42'sinin de ihtiyaç duyduğu zamanlarda kullandığını saptamıştır. Video, ses vb. materyalleri kullanan öğrencilerin yarısından fazlası sık kullandığını, 2'si bazen kullandığını ve 3'ü de nadiren kullandıklarını belirtmişlerdir. Uluslararası öğrencilerin yabancı dil öğrenirken BİT'i kullanma sıklıkları değerlendirildiğinde, öğrencilerin büyük çoğunluğunun bu teknolojilerden sıklıkla yararlandığı anlaşılmaktadır. Demiralay ve Karadeniz (2010) ise araştırmalarında ilköğretim öğretmen adaylarının genel yaşantılarında BİT'i sıklıkla kullandıklarını tespit etmiştir.

Uluslararası öğrencilerin BİT kullanma düzeylerine göre genel olarak telefon, görüşme araçları, Google çeviri ve mobil uygulamaları kullanımlarının çok iyi düzeyde olduğu, bununla beraber tablet, bilgisayar ve video, ses vb. materyalleri kullanımlarının da iyi düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Uslu ve Öztürk (2019) da öğrencilerin yarısından fazlasının görüşme araçlarının çok iyi kullanabildiklerini, yarısının mobil uygulamaları çok iyi kullanabildiklerini ve yarısından biraz azının ise interneti çok iyi kullanabildiklerini tespit etmiştir. Demiralay ve Karadeniz (2010) ise öğretmen adaylarının BİT'i en az orta düzeyde kullandıklarını bulmuştur. Çetin (2017) ise bu araştırma bulgularına benzer şekilde din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmen adaylarının tablet kullanımlarının orta, sosyal paylaşım ağlarının (facebook, twitter vb.) kullanımlarının iyi ve chat programlarını (Skype, Messenger vb.) iyi düzeyde olduğunu belirlemiştir. Bu bulgulardan, uluslararası öğrencilerin görüşme araçlarını, mobil uygulamaları ve interneti sık kullanmalarının onların kullanım düzeylerinin iyi derecede olmasını sağladığı anlaşılmaktadır.

BİT' in hangi yabancı dil becerisine yönelik kullanıldığına yönelik ulaşılan araştırma bulgularına göre, öğrencilerin hepsi telefonu, konuşma becerisine yönelik kullandığını, yarısından azı dinleme becerisi için de kullandığını ifade ederken diğer beceriler için kullanmadıklarını belirtmişlerdir. Telefon görüşmelerini özellikle öğrendikleri yabancı dille (Türkçe) yaptıklarını dile getirmişlerdir. Bu bulguların aksine Aslan (2017), öğrencilerin akıllı telefonların % 47'lik bir oranı dinleme, % 26,5'lik bir oranı okuma, % 20'lik bir oranı yazma ve % 6,5'lik bir oranı ise konuşma becerisini geliştirmede kullandığını tespit etmiştir. Bu durum öğrencilerin akıllı telefonları ile en çok yaptıkları etkinliklerin bir sonucu olabilir.

Tablet kullanan öğrencilerin tamamı, tableten okuma becerisi kapsamında e-kitap okumak için kullandıklarını belirtirken, aynı zamanda %67'si dilbilgisi alıştırmaları yapmak için kullandıklarını dile getirmiştir. Tabletin boyutun bir kitap gibi olması ve her yerde rahatlıkla taşınıp kullanılması öğrencilerin okuma etkinliklerini yapmalarında etkili olmuş olabilir. Bilgisayar kullanan öğrencilerin büyük çoğunluğu bilgisayarı dinleme becerisi için, yarısı ise yazma becerisi için kullanmaktadır. Ders kitaplarının CD'lerini dinlemek ve yazma ödevlerini yapmak için bilgisayar kullandıklarını dile getirmişlerdir. Aydın (2005) da, öğrencilerin %67,6'sının bilgisayarı yazma becerisi için kullandığını tespit etmiştir. Yabancı dil öğrenirken öğrencilerin tamamı televizyonu dinleme becerisi için kullanarak izledikleri Türk dizileriyle Türkçe kelimeleri ve bunların telaffuzlarını öğrenmişlerdir.

Uluslararası öğrencilerin tamamı Whatsapp, Instagram gibi görüşme araçlarını yazma becerisini geliştirmek için kullandıklarını ifade etmiştir. Bu görüşme araçları aracılığıyla öğretmenleri ve sınıf arkadaşlarıyla yazıştıklarını

ve yanlış ya da eksik yazdıklarında öğretmenleri ya da arkadaşlarının düzeltmeler yaptıklarını ifade etmişlerdir. Bununla birlikte %89'2 gibi büyük bir oranla öğrenciler sesli ve görüntülü konuşma yaparak konuşma becerisine yönelik de kullanmışlardır. Benzer şekilde Kılıçarslan ve Yavuz (2014), katılımcılarının Fatih Üniversitesi TÖMER'de öğrenim gören uluslararası öğrencilerin olduğu çalışmada, öğrencilerin karşılaştıkları yazım hatalarının düzeltilebilmesi için yazma etkinliklerinin Viber, Whatsapp gibi uygulamalarla gerçekleştirilmesinin faydalı olabileceğini önermiştir. Halitoğlu ve Moraloğlu (2018), Türkçe okutmanların yabancı dil Türkçe öğretiminde sosyal bir ağ olan Facebook'un Türkçe becerilerine olan katkısını yönelik görüşlerinin belirlediği çalışmada, öğrencilerin yazma etkinliklerini yapmaya maruz kaldıklarını, paylaşılan sesli hikâyelerle dinleme becerisini desteklediklerini, paylaşılan şarkıları öğrencilerin de seslendirdiğini ve görsellerle zenginleştirilmiş okuma metinleriyle de okuma becerisini katkı sağlamaya çalıştıklarını saptamıştır. Bu araştırmanın bulgularını destekleyen ve Facebook'un yabancı dil öğrenimi için iyi bir ortam sağladığını belirten başka çalışmalarda mevcuttur (Kabilan, Ahmad ve Jafre, 2010; Świątek, 2013; Barbosa, 2017). Bu bulgulardan, sosyal ağların dil becerilerinin tamamına yönelik etkinliklerin paylaşılmasında güzel bir araç olduğu söylenebilir.

Video, ses vb. materyalleri kullanan öğrencilerin tamamı bunları dinleme becerisine yönelik kullanmışlardır. Öğrencilerin %53'lük bir kısmı ise Youtube'dan özellikle öğrendikleri dilbilgisi konularına yönelik videolar da izleyerek dilbilgisi konularını pekiştirdiklerini söylemişlerdir. Aytan ve Ayhan (2018) da, YouTube videoları izlenmesinin harflerin telaffuz edilmesinde önemli bir kaynak olarak kolaylık sağladığı ve özellikle yabancı dil öğrenmeye yeni başlayanlar için keyifli bir deneyim olacağını ifade etmiştir.

Google çeviri ile öğrencilerin tamamı yaptıkları çeviriler ile cümlelerin nasıl kurulduğunu, fiillerin zamirlere ve zamanlara göre çekimlerini, ismin hallerini, bağlaçların kullanımı gibi dilbilgisi yapılarını öğrendiklerini belirtmiştir. Türkçe öğrenmeye ilk başladıklarında sıklıkla kullandıklarını, ancak her kur atladıklarında öğrenmelerinin ve deneyimlerinin artması sonucunda bu sıklığın azaldığını da ifade etmişlerdir. Ayrıca %24'lük bir kısım Google çeviri aracında kelimelerin nasıl telaffuz edildiğini de dinlemektedir. Aslan (2018) araştırmanın bu bulgularına benzer şekilde, öğrencilerin %78 gibi büyük çoğunluğu Google çeviri aracını sözcüklerin anlamına bakmak için, %11'i metinler ve sözcüklerle ilgili hataları bulmak için ve birer kişi de sözcüklerin telaffuzunu dinlemek ve çeviri yapmak için kullandığını tespit etmiştir.

Mobil dil uygulamasını kullanan öğrencilerin tamamı Rosetta Stone, Turkish Tenses, Learn Turkish, Türkçe Kelime Öğreniyorum gibi uygulamalar ile dilbilgisine yönelik etkinlikler yapmaktadır. Aynı zamanda %83,4'lük bir kısmı ise benzer uygulamalarla yazma becerisini, %77,7'lik bir kısmı Sesli Metin Okuma, Kitap Oku gibi uygulamalarla okuma becerisine yönelik etkinlikler yaptığını, %61,1'lik bir kısmı konuşma ve öğrencilerin yarısı da dinleme becerisine yönelik etkinlikler yaptığını dile getirmişlerdir. Demir ve Korkmaz (2013), Rosetta Stone uygulamasının Kapadokya Meslek Yüksekokulu'nda hazırlık eğitimi alan öğrencilerin dinleme ve konuşma becerilerinin gelişmesindeki etkinliğini tespit etmeyi amaçladığı çalışmada, Rosetta Stone ile dinleme-konuşma etkinlikleri ile eğitimin yapıldığı deney grubundaki öğrencilerin, konuları öğrenmede zorluk yaşamadığı, eğlenceli bir öğrenme süreci olduğu ve sonuç olarak dinleme-konuşma öğretiminde etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Uluslararası öğrencilerin yabancı dil öğrenirken BİT'in kullanılmasına ilişkin görüşleri, "BİT'in kullanım amacı", "BİT'in kullanımının faydaları" ve "BİT'in kullanımının sınırlılıkları" olmak üzere üç tema altında toplanmıştır. İlk tema kapsamında, uluslararası öğrencilerin hepsi bilmedikleri kelimelerin telaffuzlarını dinlemek, çeviri yapmak ve ödevlerini yapmak amacıyla kullandıklarını belirtmiştir. Araştırmanın bu bulgusunu destekleyen çalışmalar alanyazında mevcuttur (Demir ve Korkmaz, 2013; Graff; 2006). Uluslararası öğrencilerin büyük çoğunluğu ise dizi izlemek ve şarkı dinlemek amacıyla BİT'i kullandıklarını ve böylece hem eğlendiklerini hem de öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Bayrak (2013) da çalışmada benzer bulguya ulaşmıştır. Uluslararası öğrenciler bunların dışında yeni kelimeler öğrenmek, e-kitap okumak, bilinen dilbilgisi konularını tekrar etmek, daha fazla Türkçe duymak ve ders dışında konuşma pratiği yapmak ve yeni dilbilgisi konularını öğrenmek için kullandıkları konusunda görüş bildirmişlerdir.

BİT'in kullanımının faydaları teması kapsamında uluslararası öğrenciler, büyük bir oranla BİT'in ders dışında bilginin paylaşılabilmesini sağladığını düşünmüşlerdir. Bunun dışında yabancı dil öğrenmeye yönelik internet sitelerinin ve mobil uygulamaların dil becerilerine ilişkin görsellerle zenginleştirilmiş çeşitli etkinlikler içerdiğini ve bunların ilgilerini çektiğini dile getirmişlerdir. Ayrıca yabancı dil öğrenmeye motive ettiğini ve yabancı dil

öğrenmenin eğlenceli olduğunu ve öğrenmenin daha hızlı olmasını sağladığını belirtmiştir. Uluslararası öğrenciler zaman ve mekân kısıtlaması olmadan BİT' e ulaşabildiklerini ve bunlar vasıtasıyla öğrendiklerini pratik yapabildiklerini ve bunun çok faydalı olduğunu ifade etmiştir. Uslu ve Öztürk (2019)'de bu bulguları destekler şekilde teknolojinin çoklu ortam imkânlarını sunduğu, soyut kavramları somutlaştırarak öğrenmeyi kolaylaştırdığı ve öğrencileri motive ettiği gibi faydalarının olduğunu saptamıştır. Bayrak (2013) da BİT'e ulaşımın kolay olduğu, bilgi paylaşımı ve iletişimi sağladığı, pek çok etkinliğin bir arada görülerek öğrenmeyi kalıcı kıldığı şeklinde öğrenci görüşlerini tespit etmiştir.

Uluslararası öğrenciler BİT'in kullanımının sınırlılıkları teması için, görüşme araçlarına fazla zaman ayrılmasıyla birlikte sosyal hayatlarının bundan olumsuz etkilendiğini ifade etmiştir. Google çeviri aracının bilgiyi hazır olarak sunmasının öğrenmeye engel teşkil edebileceğini dile getirmişlerdir. Öğrencilerin bir kısmının akıllı telefonlarından internete bağlanmalarından dolayı internet kotalarının dil öğrenmeye yönelik uygulamaları düzenli olarak kullanamamalarına sebep olduğunu belirtmiştir. Aynı zamanda bazı mobil uygulamaların da ücret talep etmesi bunların kullanılmasını sınırlandırmaktadır. Diğer bir sınırlılık olarak ise bilgi güvenliği hakkında belirtilmiş ve özellikle internet sitelerinde sunulan bilgilerin her zaman doğru olmadığını düşünmektedirler. Bununla birlikte öğrencilerin bir kısmı uygulamaları kullanılması konusunda bazen zorluk yaşadıklarını dile getirmiştir. Belirtilen bu sınırlılıkların yanında bazı öğrenciler ise BİT'in kullanımının herhangi bir olumsuz yönü olmadığını ifade etmiştir. Şahin (2010) de bilgisayar kullanımına bağlı olarak kimi sağlık sorunlarına neden olabileceğini, sosyal hayatı olumsuz etkileyebileceği ve zamanın verimsiz kullanılmasına neden olabileceği gibi olumsuzlukların meydana gelebileceğini saptamıştır. Bayrak (2013) ise benzer bulgularla internetin yanlış bilgiler de içerdiği, yüz yüze dersteki gibi iletişimin ve etkileşimin olmadığı, bazı sitelerin nasıl kullanılması gerektiğini bilmedikleri ve hazırcılığa alıştırdığı şeklinde öğrenci görüşlerini tespit etmiştir.

Elde edilen bütün bu bulguların ışığında, uluslararası öğrencilerin BİT'in yabancı dil öğrenme amacıyla da kullanılabileceklerinin farkında oldukları ve bu teknolojileri farklı düzeylerde, sıklıklarda ve amaçlarda kullandıkları anlaşılmaktadır. Öğrencilerin yabancı dilin öğrenilmesinde beklenen dört temel dil becerisinin geliştirilmesi ve dilbilgisinin öğrenilmesi için bu teknolojilerin sunduğu fırsatları da değerlendirdikleri görülmektedir. Ancak bu fırsatların kullanımının faydaları olduğu gibi sınırlılıklarının da olduğunu bilincindedirler. Bu noktada, farklı coğrafyalardan gelen ve farklı dilleri bilen/öğrenen öğrencilerin yabancı dil öğrenmeleri için BİT'i daha etkin ve verimli bir şekilde kullanmalarına teşvik etmek, özellikle öğrenim gördükleri ülkelerdeki yaşama uyum sağlamak konusunda önemli bir katkı sunacaktır.

Research Ethics / Yayın Etiği Bildirimi

Yazarlar araştırmanın etik dışı bir sorunu olmadığını, araştırma ve yayın etiği konusunu gözlemlediğini beyan etmektedir. The authors declare that the research has no unethical problems, and that they observe the research and publication ethics.

Contribution Rate of Researchers / Araştırmacıların Katkı Oranı

Çalışmanın her aşamasına yazarlar yüzde elli oranında eşit olarak katkı sunmuştur. The rate of contribution of each stage of the study is fifty percent.

Conflict of Interest / Çıkar Çatışması

Çalışmada herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır. The authors state that the study has no conflict of interest.

Funding / Fon Bilgileri

Bu çalışmada herhangi bir fon kullanılmamıştır. The authors declare that there is no funding for this study.

Kaynakça/References

- Alyaz, Y., & Uçar, T. (2019). Taşınabilir cihazlar aracılığıyla yabancı dil olarak Türkçe öğrenimi uygulamalarının belirlenmesi, sınıflandırılması ve öğrenci kazanımlarına ilişkin öğrenci değerlendirmeleri. *The Journal of International Social Research*, 12(63), 763-774.

- Aslan, E. (2017). Akıllı telefonların ders aracı olarak yabancı dil öğretiminde kullanma yeterliliklerinin incelenmesi. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 5(2), 121-128
- Aslan, E. (2018). Otomatik Çeviri Araçlarının Yabancı Dil Öğretiminde Kullanımı: Google çeviri örneği. *SEFAD*, 39, 87-104.
- Aşkar, P., & Umay, A. (2001). İlköğretim matematik öğretmenliği öğretmen adaylarının bilgisayarla ilgili öz yeterlik inancı. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 1-8.
- Aydan, H. (2018). Sosyal medya kullanımı ile sosyal medya bağımlılık düzeylerinin belirlenmesine yönelik bir araştırma: Ege Üniversitesi örneği. *Erciyes İletişim Dergisi*, 5(4), 351-369.
- Aydın, S. (2005). İngilizce öğrenenlerin yazma etkinliklerinde bilgisayar kullanmaya yönelik tutumları ve bilgisayarın yazma becerilerindeki başarıya olan katkısı, *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(2), 265-294.
- Aydın, S. (2014). EFL writers' attitudes and perceptions toward F-portfolio use. *TechTrends*, 58(2), 59-77.
- Aytan , T., & Ayhan, N. H. (2018). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Dijital Ortamlar. *International Journal of Bilingualism Studies*, 1(1), 3-37.
- Barbosa, C. (2017). Social network sites as a tool for English language learning: The case of Facebook. *Redin-Revista Educacional Interdisciplinar*, 6(1), 1-12.
- Barrot, J. (2016). Using Facebook-based e-portfolio in ESL writing classrooms: impact and challenges. *Language, Culture and Curriculum*, 29(3), 286-301.
- Bayrak, A. (2013). Almanca öğretmenliği programı öğrencilerinin yabancı dil eğitiminde bilgisayar ve internetin kullanımına ilişkin görüşleri. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 3(1), 22-34.
- Çetin, Ö. (2017). Din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmen adaylarının bilgi ve iletişim teknolojilerine yönelik öz-yeterlik algı düzeylerinin incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 14(4), 4753-4767.
- Çuhadar, C., & Yücel, M. (2010). Yabancı dil öğretmeni adaylarının bilgi ve iletişim teknolojilerinin öğretim amaçlı kullanımına yönelik özyeterlik algıları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 99-210.
- Demir, S., & Korkmaz, G. (2013). The effectiveness of foreign language learning software on students' listening and speaking skills: A case of Rosetta Stone. *Electronic Journal of Social Sciences*, 12(45), 35-51
- Demiralay, R., Karadeniz, Ş. (2010). Bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımının, ilköğretim öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlığı öz-yeterlik algılarına etkisi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 10(2), 821-85
- EC (Avrupa Komisyonu) (2007). *Directorate-general for education and culture. Key competences for lifelong learning European reference framework, Brussels, Belgium, ec lifelong learning programme*. http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/publ/pdf/l-learning/keycomp_en. Pdf adresinden elde edildi.
- Eyyam, R., & Yaratın, H. (2009). İngilizce hazırlık okulu öğrencilerinin sınıfta kullanılan eğitim teknolojilerine yönelik tutumlarının belirlenmesi. *XVIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı* (1-3 Ekim). Ege Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İzmir.
- Göktaş, Y., Yıldırım, Z., & Yıldırım, S. (2008). A review of ICT related courses in preservice teacher education programs. *Asia Pacific Education Review*, 9(2), 168-179.
- Graff, M. M. (2006). *A study of rosetta stone's effectiveness on improving english pronunciation*. (Master's thesis). California State University, Dominguez Hills.
- Halitoğlu, V., & Moralı, G. (2018). Türkçe okutmanlarının görüşlerine göre sosyal ağların yabancı dil olarak Türkçe öğretimine katkıları. *Hacettepe Üniversitesi Yabancı Dil Olarak Türkçe Araştırmaları Dergisi*, Yaz (4), 103-117.

- İspir, B. (2013). Uzaktan eğitimde podcast kullanımı. İçinde Yüzer, V, Yamamoto, G. T; Demiray, U. (Ed.), *Türkiye’de e-öğrenme: Gelişmeler ve uygulamalar IV*. Anadolu Üniversitesi: Eskişehir.
- İşman, A. (2013). Bilgisayar ve eğitim. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 1-34.
- Kabilan, M.K., Ahmad, N., & Jafre, M.Z.A. (2010). Facebook: An online environment for learning of English in institutions of higher education? *The Internet and Higher Education* 13(4):179-187.
- Karaoğlan Yılmaz, F. G., & Binay Eyuboğlu, F.A. (2018). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme tutumları, dijital yerli olma durumları ve teknoloji kabulü arasındaki ilişkinin birbirleri ile ve çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *International Journal of Education Science and Technology*, 4(1), 1-17.
- Karasar, N. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kartal, E. (2005). Bilişim-iletişim teknolojileri ve dil öğretim endüstrisi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi XVIII(2)*,383-393.
- Kılıçarslan, R., & Yavuz, A. (2014). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin sosyal medya kullanımında yaptıkları yazma hataları. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume* 9(3), 863-877.
- Lee, K.W. (2000). English teachers’ barriers to the use of computer-assisted language learning. *The Internet TELS Journal*, 6(12). Erişim adresi: <http://iteslj.org/Articles/Lee-CALLbarriers.html> Levy, M.
- MobiThinking. (Mayıs, 2013). *MobiThinking Report*. Erişim adresi: <http://www.mobithinking.com>
- Od, Ç. (2013). Erken yaşta yabancı dil öğretiminde çizgi filmlerin dinlediğini anlama ve konuşma becerisine katkısı. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(10), 499- 508.
- Roche, J. (2000). Lerntechnologie und spracherwerb grundnisse einer medienadäquaten, interkulturellen sprachdidaktik. *Deutsch als Fremdsprache*, 37(3), 136-143.
- Saran, M., & Seferoğlu, G. (2010). Yabancı dil sözcük öğreniminin çoklu ortam cep telefonu iletileri ile desteklenmesi, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38, 252-266.
- Strangman, N., Meyer, A., Hall, T., & Proctor, P. (2005). Improving foreign language instruction with new technologies and universal design for learning. *IALLT Journal of Language Learning Technologies*, 37(2) , 33 - 48.
- Świątek, A. (2013). The impact of online media on second language acquisition by polish students. *US-China foreign language*, 11(10), 779-785.
- Şahin, Y. (2010). Yabancı dil öğrenen öğrencilerin bilgisayardan yararlanmalarına ilişkin görüşleri. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 29(2), 307-316.
- Tılıç, G. (2016). Yabancı dil öğreniminde kullanılan etkileşimli mobil uygulamalar: Duolingo örneği. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi Journal of Research in Education and Teaching*, 5(Özel Sayı), 303-313.
- Uslu, A., & Öztürk, H. T. (2019). Türkiye’de geçici koruma statüsünde olan Suriyeli yetişkinlere verilen dil eğitiminde bilgi ve iletişim teknolojilerinin yeri [The role of information and communication technologies in teaching turkish as a foreign language for syrian adults with temporary protection status]. *Bilgi ve İletişim Teknolojileri Dergisi/Journal of Information and Communication Technologies*, 1(1), 57-7.
- Uşun, S. (2004). *Bilgisayar destekli öğretimin temelleri*. Ankara. Nobel Yayın Dağıtım.
- Yıldırım, A. (2014). İnternetin görünen yüzü. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi* 16(Özel Sayı I), 51-59.
- Yılmaz, A. (2005). Eğitim Yönetiminde Bilgisayarlardan Faydalanmanın Avantajları ve Dezavantajları. *Milli Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 166, 1- 7.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

- Yılmaz, R., & Ercan, A. (2017). Öğretmenlerin eğitsel internet kullanım öz-yeterlik inançlarının yaşam boyu öğrenme bağlamında incelenmesi. *11. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu*, 24-26 Mayıs 2017, İnönü Üniversitesi, Malatya, Türkiye.
- Yılmaz, R., & Karaoğlan Yılmaz, F. G. (2018). Eğitim yöneticilerinin hayat boyu öğrenme süreçleri bağlamında bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanma durumlarının incelenmesi. *II. International Congress on Science and Education*, Afyonkarahisar, Türkiye.
- Yılmaz, R., Sezer, B. & Yurdugül, H. (2018). Üniversite öğrencilerinin bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanma durumları ve alışkanlıkları üzerine bir araştırma: mevcut durum ve geleceğe bakış. *Ege Eğitim Dergisi*, 2(1), 1-18.